

gramotnosti a zatřetí jen dle úspěšnosti ve čtenářské gramotnosti (tzn. ve třech různých pohledech). Pokud se výsledky těchto tří různých pohledů lišily, je to uvedeno. Pokud ne, jsou výsledky uváděny jako souhrnné „ve všech třech ohledech“.

7.2.1 Sociodemografické charakteristiky žáků a jejich domácí zázemí

Z hlediska **pohlaví žáků** je mezi méně úspěšnými a velmi úspěšnými třídami rozdíl jen minimální. V méně úspěšných třídách je o málo větší podíl chlapců než dívek, zatímco ve velmi úspěšných je tomu naopak, výjimku tvoří ve velmi úspěšných třídách úspěšnost v matematice.

Podstatným socioekonomickým ukazatelem je **počet knih, které má rodina doma**. Zde jasně pozorujeme, že čím více knih je doma, tím menší zastoupení těchto žáků je v méně úspěšných třídách a naopak větší ve velmi úspěšných třídách.

Rozdíly pozorujeme také, pokud jde o **zaměření třídy**. Zatímco ve velmi úspěšných třídách je asi sedmina žáků ze tříd s rozšířenou výukou jazyků, v méně úspěšných třídách takoví v podstatě nejsou.

Žáci, kteří **doma využívají počítač** (nebyl sledován účel využití) každý nebo téměř každý den¹⁹, tvoří o něco větší podíl v méně úspěšných třídách (59 %) než ve velmi úspěšných třídách (50 %), v průměru v ČR toto uvádí kolem 55 % žáků čtvrtých tříd. Stejně tak o něco větší podíl žáků z méně úspěšných tříd (13 %) uvádí, že každý nebo téměř každý den **používají počítače ve škole**, než ti z velmi úspěšných (jen necelá 2 %), průměr v ČR je 7 %. Pokud však sloučíme kategorie „každý den anebo téměř každý den“ s „jednou nebo dvakrát za týden“, tak se rozdíly mezi méně úspěšnými a velmi úspěšnými třídami stírají (uvádí to 54 % v méně úspěšných a 53 % žáků ve velmi úspěšných třídách, průměr ČR činí 47 %). Z hlediska **používání počítačů někde jinde** pozorujeme rozdíl pro sloučenou kategorii „každý den anebo téměř každý den“ s „jednou nebo dvakrát za týden“, žáci v méně úspěšných třídách to deklarují opět o něco častěji (37 % žáků) než ti ve velmi úspěšných třídách (25 %), průměr ČR je 34 %.

Jak se **rodiče zajímají o školu a přípravu do školy**, hraje u srovnávání žáků z méně úspěšných a velmi úspěšných tříd jen malou roli. Rodiče se *ptají, co probírají ve škole*, zhruba stejně často²⁰ žáků v méně úspěšných i ve více úspěšných třídách (každý den nebo téměř každý den dle výpovědi zhruba 80 % žáků). Stejně tak není rozdíl v četnosti činností *rodiče dohlíží na to, abych si udělal/a čas na domácí úkoly*, a *rodiče kontrolují, jestli mám udělané úkoly*, které dělá každý den nebo téměř každý den naprostá většina všech rodičů dle deklarace žáků v méně úspěšných (85 % resp. 88 %) i více úspěšných třídách (86 % resp. 90 %). A výraznější rozdíly nejsou ani ohledně *povídání si s rodiči o tom, co děláme ve škole*, ale obecně je tato činnost o něco méně častá než ostatní sledované (každý den nebo téměř každý den kolem 65 % žáků v obou skupinách tříd).

7.2.2 Hodnocení školy očima žáků

Žáci vyjadřovali svůj **pocit sounáležitosti** se školou skrze míru souhlasu²¹ s níže uvedenými výroky. S výrokem *do školy chodím rád/a* je mezi žáky ve velmi úspěšných třídách dle matematické a čtenářské gramotnosti o něco menší podíl (27 %) těch, kteří s ním rozhodně souhlasí, než je v méně úspěšných třídách (42 %), které tak vynikají i proti průměru ČR (31 %). Při sloučení „rozhodně + spíše souhlasím“ ovšem už rozdíl v zásadě nepozorujeme (zhruba

¹⁹ Frekvence činností byla vyjadřována na čtyřbodové škále: 1 – každý den nebo téměř každý den, 2 – jednou nebo dvakrát za týden, 3 – jednou nebo dvakrát za měsíc, 4 – nikdy nebo téměř nikdy.

²⁰ Frekvence činností byla vyjadřována na čtyřbodové škále: 1 – každý den nebo téměř každý den, 2 – jednou nebo dvakrát za týden, 3 – jednou nebo dvakrát za měsíc, 4 – nikdy nebo téměř nikdy.

²¹ Na čtyřbodové škále: 1 – rozhodně souhlasím, 2 – spíše souhlasím, 3 – spíše nesouhlasím, 4 – rozhodně nesouhlasím.